

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਦਸਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਏ)

ਮਹੀਨਾ	ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਪ੍ਰੈਲ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ -ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਝਲਕ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜਨ/ਸਮਝਣ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ - ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਣ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ/ਸਮਝਣ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜੀਵਨ ਸਾਖੀਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ -ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ।
	ਵੰਨਗੀ - ਕਹਾਣੀ ਕੁਲਫੀ	ਕਹਾਣੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿੱਕੀ ਵਾਰਤਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਵਾਪਰੀ ਜਾਂ ਸੁਣੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਰੂਪ 'ਚ ਲਿਖਣ/ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਇਕਾਂਗੀ - ਬੰਬ ਕੇਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ਾ 'ਇਕਾਂਗੀ' ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਸੰਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜਦੇ ਹੋਏ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ।
	ਨਾਵਲ -ਕਾਂਡ ਇੱਕ ਸਵੇਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਾਵਲ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਪਾਤਰਾਂ ਵਿਚਲੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
ਮਈ 2016	ਸਾਹਿਤਮਾਲਾ -ਕਵਿਤਾਭਾਗ 1. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਹਜ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਝਲਕ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜਨ/ਸਮਝਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

	2 . ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ		
	ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ- ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਵੰਨਗੀ-ਕਹਾਣੀ- ਮੜੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਵਲ-ਕਾਂਡ ਇੱਕ ਸਵੇਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਹੱਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਕੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
ਜੁਲਾਈ	ਸਾਹਿਤਮਾਲਾ-ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਾਵਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 'ਸਲੋਕਾਂ' ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਉਣਾ।	ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ- ਬੋਲੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਬੋਲ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਵੰਨਗੀ-ਕਹਾਣੀ ਅੰਗ-ਸੰਗ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਧਾ 'ਕਹਾਣੀ' ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਰੂਪ 'ਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਵਲ-ਕਾਂਡ ਦੇ ਦੁਪਹਿਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਵਲ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਕ ਵਿਚਲੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
ਅਗਸਤ	ਸਾਹਿਤਮਾਲਾ-ਕਵਿਤਾ ਭਾਗ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੀ	ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਰਚਨਾ ਜਾਂ ਤੁਕਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣਾ।

	ਰਚਨਾ		
	ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ- ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ।	ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣੀ।
	ਵੰਨਗੀ- ਇਕਾਂਗੀ ਭਾਗ ਨਾਇਕ	ਨਾਟਕੀ ਸੰਵਾਦਾਂ/ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਨਾਟਕੀ ਰੁਪਾਂਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਵਲ-ਕਾਂਡ ਦੋ ਦੁਪਹਿਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਵਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਕ ਵਿਚਲੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣੀ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
	ਸਤੰਬਰ	ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ	
ਅਕਤੂਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ (2) ਪੀਲੂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਹਜ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਝਲਕ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ (ਕਹਾਣੀ)	ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿੱਕੀ ਵਾਰਤਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਰੂਪ 'ਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ-ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਨਾਵਲ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੀ।
ਨਵੰਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:-	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿੱਸਾ	ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

	(1) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ (2) ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ	ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਅ-ਸੁਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣੀ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਤੁਕ-ਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਾਵਿ- ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ।	ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ।
	ਇਕਾਂਗੀ:- (1) ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਧਾ ਇਕਾਂਗੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਧ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਸੰਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਰੁਪਾਂਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ- ਦੋ-ਦੁਪਹਿਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਾਵਲ ਵਿਧਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪੂਰਨ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਥਾਈਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- (1) ਕਾਦਰਯਾਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੁਹਜ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਵਿ-ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨ ਝਲਕ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- (1) ਬਾਗੀ ਦੀ ਧੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।

	(2) ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੰਵਾਦ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ- ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਨਾਵਲ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣੀ।
ਜਨਵਰੀ	ਸਾਹਿਤ ਮਾਲਾ:- ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਬੀਰ ਰਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ।
	ਵਾਰਤਕ:- (1) ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਪ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਵੰਨਗੀ:- (1) ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲਦ (ਕਹਾਣੀ)	ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਵਿਧਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲਦ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਇਕਾਂਗੀ:- (1) ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ	ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਧਾ ਇਕਾਂਗੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਸੰਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਰੁਪਾਂਤਰਣ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਣ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ- ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਨ, ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਨਾਵਲ ਦੇ ਹੱਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।

ਫਰਵਰੀ	(1) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਬੀਰ ਰਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ।
	(2) ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ/ਸੂਝ-ਬੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਨਾਵਲ:- ਕਾਂਡ - ਤਿੰਨ ਸ਼ਾਮ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਨਾਵਲ ਦੇ ਹੱਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਰਤਾਲਾਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਦਸਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਬੀ)

ਮਹੀਨਾ	ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਪ੍ਰੈਲ	ਲੇਖ 1. ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ 2. ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ 3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਸ਼ਨ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿੱਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ 1. ਮਿੱਤਰ/ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਵਧੀਆ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੇ ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ। 2. ਚਾਚਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਭੇਜੇ ਤੋਹਫੇ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਪੱਤਰ।	ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਅਣਡਿੱਠਾ ਪਹਿਰਾ: ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ	ਲਿਖਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਵਿਚਾਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਅਣਡਿੱਠੀਆਂ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ।
	ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ 'ਓ', 'ਅ' ਅਤੇ 'ੲ' ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮੌਲਿਕ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

	ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ।		
	ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ	ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਖਰੇਵੇਂ ਬਾਰੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਮਈ	ਲੇਖ 1. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ 2. ਮੇਰਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਕਵੀ 3. ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖਤ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ 1. ਮਿੱਤਰ ਸਹੇਲੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਪੱਤਰ। 2. ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਟੂਰ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਪੱਤਰ। 3. ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭੈਣ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੱਤਰ।	ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ 'ਸ' ਅਤੇ 'ਹ' ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰੇ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮੌਲਿਕ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

	ਵਿਆਕਰਨ- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮੰਤਵ ਅਤੇ ਅੰਗ	ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਜਮਾਤੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਣ/ਬੋਲਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਾਕਾਂ ਜਾਂ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਿਖੇੜੇ ਨੂੰ ਪਕੇਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ ਵਾਕ ਵਿਚਲੇ ਨਾਂਵ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਲਿੰਗ ਬਦਲ ਕੇ ਵਾਕ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 15 ਵਾਕ)	ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਪਕੇਰਾ ਕਰਨਾ।	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
ਜੁਲਾਈ	ਲੇਖ 1. ਸੰਚਾਰ ਸਾਧਨ 2. ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਲਾਭ-ਹਾਨੀਆਂ 3. ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 4. ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ-ਹਾਨੀਆਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿੱਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ 1. ਮਿੱਤਰ/ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਭੈਣ/ਭਰਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ। 2. ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਪਏ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ	ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾ ਸਬੰਧਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

	ਪੱਤਰ 3. ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਪੱਤਰ।		
	ਅਣਡਿੱਠਾ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ	ਲਿਖਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਵਿਚਾਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।	ਅਣਡਿੱਠੀਆਂ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ 'ਕ' ਅਤੇ 'ਖ' ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰੇ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮੌਲਿਕ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ ਪਹਿਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਅਭਿਆਸ।	ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀ।	ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਤਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ।
	ਵਾਕ ਬੋਧ ਅਤੇ ਅਰਥ ਬੋਧ ਵਚਨ-ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ, ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਂਵ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾਂਵ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਚਨ ਬਦਲ ਕੇ ਵਾਕ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ/ਵੱਡੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਅਰਥ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
ਅਗਸਤ	ਲੇਖ 1. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ 2. ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ 3. ਰੱਖੜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਿੱਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

<p>ਪੱਤਰ</p> <p>1. ਵਿਦੇਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੱਤਰ।</p> <p>2. ਮਾਤਾ/ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੈਸਟਰ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਪੱਤਰ।</p> <p>3. ਮਿੱਤਰ/ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਬਾਰੇ ਪੱਤਰ।</p>	<p>ਵਿਹਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।</p>
<p>ਮੁਹਾਵਰੇ 'ਗ' ਅਤੇ 'ਘ' ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰੇ।</p>	<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਮੌਲਿਕ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।</p>
<p>ਭਾਸ਼ਾ ਟਕਸਾਲੀ ਜਾਂ ਮਿਆਰੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੰਨਗੀਆਂ।</p>	<p>ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੂਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਖਰੇਵੇਂ ਬਾਰੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।</p>
<p>ਧੁਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀਆਂ, ਸੂਰ, ਵਿਅੰਜਨ, ਨਾਸਕੀ ਸੂਰ, ਨਾਸਕੀ</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਉਚਿੱਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।</p>

	ਵਿਅੰਜਨ।		
ਸਤੰਬਰ		ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ	
ਅਕਤੂਬਰ	ਲੇਖ:- (1) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ (2) ਦੁਸ਼ਹਿਰਾ (3) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ (4) ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:- (1) ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਫੀਸ/ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੁਆਫੀ ਲਈ। (2) ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਬਾਰੇ। (3) ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਪੱਤਰ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।
	ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ:-	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦਾ	ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ

	ਦੋ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।	ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਚ, ਛ, ਜ, ਝ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿਪੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵਰਨ ਜਾਂ ਅੱਖਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ। ਨੋਟ:- ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿਪੀ, ਸ਼ਬਦ ਬੋਧ, ਅਰਥ ਬੋਧ ਅਤੇ ਕਾਲ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਿਆਂ, ਵਸਤੂ ਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲੋਂ- ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ।	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਲੇਖ:- (1) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

	<p>(2) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ</p> <p>(3) ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ</p> <p>(4) ਦੀਵਾਲੀ</p>		
	<p>ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:-</p> <p>(1) ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣ ਸੰਬੰਧੀ ਅਰਜ਼ੀ।</p> <p>(2) ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲਣ ਲਈ ਪੱਤਰ।</p> <p>(3) ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪੱਤਰ।</p>	<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।</p>
	<p>ਮੁਹਾਵਰੇ:-</p> <p>ਟ, ਠ, ਡ, ਢ ਅੱਖਰਾਂ</p>	<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।</p>

	<p>ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ।</p>		
	<p>ਵਿਆਕਰਣ:-</p> <p>ਲਗਾਂ ਤੇ ਲਗਾਖਰ (ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ, ਅੱਧਕ)</p> <p>ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ</p> <p>ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ</p>	<p>ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।</p>
ਦਸੰਬਰ	<p>ਲੇਖ:-</p> <p>(1) ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ</p> <p>(2) ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ</p> <p>(3) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।</p>
	<p>ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:-</p> <p>(1) ਵਿਦਿਅਕ ਟੂਰ ਲਿਜਾਣ ਸੰਬੰਧੀ</p>	<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।</p>

<p>ਅਰਜੀ।</p> <p>(2) ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚੋਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ</p> <p>(3) ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਕਾਲਜ ਖੋਲਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ</p>			
<p>ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ:-</p> <p>ਦੋ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ</p>		<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।</p>
<p>ਮੁਹਾਵਰੇ:-</p> <p>ਤ, ਥ, ਦ, ਧ, ਨ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ।</p>		<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।</p>
<p>ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ:-</p> <p>ਦੋ ਨਿੱਕੇ ਪਹਿਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ</p>		<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।</p>
<p>ਵਿਆਕਰਨ:-</p>			

	<p>ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਮੇਤ, ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ</p>	<p>ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।</p>
<p>ਜਨਵਰੀ</p>	<p>ਲੇਖ:-</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ਲੋਹੜੀ (2) ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ (3) ਨਸ਼ਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ (4) ਊਰਜਾ ਦੀ ਬੱਚਤ 	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।</p>
	<p>ਪੱਤਰ/ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ:-</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪੱਤਰ। (2) ਆਚਰਣ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ। (3) ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ 	<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।</p>

	<p>ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ/ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਅਰਜੀ।</p>		
	<p>ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਨ, ਪ, ਫ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਬ, ਭ, ਮ</p>	<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।</p>	<p>ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।</p>
	<p>ਵਿਆਕਰਨ:- ਸੰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨਾ ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ।</p>	<p>ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।</p>
ਫਰਵਰੀ	<p>ਲੇਖ:- (1) ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ (2) ਮਹਿੰਗਾਈ</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।</p>
	<p>ਪੱਤਰ:- ਕਿਸੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨੀਕਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਖਰੀਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ</p>	<p>ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।</p>	<p>ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ।</p>

	ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਸੰਬੰਧੀ।		
	ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ:- ਦੋ ਪਹਿਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪਤਾ ਦਾ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
	ਮੁਹਾਵਰੇ:- ਰ, ਲ ਅਤੇ 'ਵ' ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ	ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਕ ਬਣਵਾਉਣਾ।
	ਵਿਆਕਰਨ:- ਵਿਸਮਿਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਮੇਤ, ਕਾਲ-ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕ ਦਾ ਕਾਲ ਬਦਲਣਾ, ਬਹੁ- ਆਰਥਕ ਸ਼ਬਦ।	ਸ਼ੁੱਧ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਬੰਧਕ ਅਤੇ ਯੋਜਕ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਣਾ।